

των. Δὲν θὰ τὸ ἐμάνθανε λοιπὸν πρώτην φορὰν ἀπὸ τὸν κύριον ἀρθρογράφον, οὐδὲ θὰ συνετέλουν αἱ ἀπικταὶ ν' ἀπαρηγηθῆ ἑαυτὴν ἢ Ἐκκλησία.

Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ προσέξομεν εἰς τὰ γραφόμενα τοῦ κ. Καρβούνη εἶνε τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδίου καὶ αἱ δύο τόσον πολύλεκτοι κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας κομμουνιστικαὶ ἐγκλήσεις περὶ «ὀπίου» καὶ «ἐκμεταλλεύσεως».

Οἶονδῆποτε ἀπὸ πεποιθήσεως καὶ καλῆς θελήσεως κομμουνιστὴν ἔχομεν τὴν διάθεσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον, νὰ ἀντιμετωπίζομεν μετὰ πάσης σοβαρότητος, ὁποῖαν ἀπαιτεῖ πᾶσα σοβαρὰ καὶ ἐπιστημονικὴ διαπραγμάτευσις τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἔφερεν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς ἐπικαιρότητος ἢ μεταπολεμικῆς περιόδου. Ἀλλ' ὁ ἐν λόγῳ κομμουνιστὴς ἀρθρογράφος δὲν φαίνεται νὰ τάσσεται εἰς τοὺς ἀξιολογούμενους σοβαρᾶς προσοχῆς, ὅσονδῆποτε κἂν φέρεται μετὰ τῶν δοκιμωτέρων ἐν τῇ συγχρόνῳ ἑλληνικῇ δημοσιογραφίᾳ. Ἄλλο λογοτεχνικὸν τάλαντον, καὶ ἄλλο ἐπιστήμη· ὁ δὲ ἀρθρογράφος, τύπος ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς ἀνησυχου ἀνθρώπου, ἄλλοτε ἐμφανιζομένου ὡς φανατικοῦ πρωτοπόρου τῆς θεοσοφίας καὶ ἡγουμένου τῆς θεοποιήσεως τοῦ διαβόητου ἐκείνου Κοιναμοῦρη, νῦν δὲ ἐντροφώντος εἰς τὰ κομμουνιστικὰ δόγματα καὶ ἀντικαταστήσαντος τὴν θεοσοφικὴν πρωτοπορείαν διὰ τῆς κομμουνιστικῆς, προδίδει πολὺ «ρηχὴν» ἰδεολογικὴν ἱστορίαν, μὴ ἀξίαν σοβαρᾶς προσοχῆς. Καὶ ἂν ἐπιχειρῆται ἐνταῦθα ἐπασχόλησις περὶ τὰ γραφόμενά του κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο ὀφείλεται πρῶτον μὲν εἰς τὴν πιθανότητα νὰ κλονήσῃ τινὰς ἐκ τῶν ἀπλουστέρων ἔνεκα τῆς ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ θέσεώς του, δεύτερον δὲ εἰς τὸ πολύλεκτον τῶν δύο κεφαλαίων κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας μομφῶν τοῦ κομμουνισμοῦ περὶ «ὀπίου» καὶ «ἐκμεταλλεύσεως».

Καὶ περὶ αὐτῶν θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

ΔΩΡΕΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ (Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μοδέστου Ἱεροσολύμων)

Ὁ σεβ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριφερσάλων κ. Ἱεζεκιήλ ἐδώρησε πρὸ τινος, δύο εἰς χειρόγραφα εἰς τὸ Σπουδαστήριον τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ἥτις διὰ τοῦ κοσμητοῦ αὐτῆς ἠὲ χαρίστησε θερμῶς αὐτὸν διὰ τὰς πολυτίμους καὶ πολλαπλᾶς αὐτοῦ δωρεὰς εἰς τὸ Θεολογικὸν σπουδαστήριον.

Τὸ πρῶτον τούτων ἐσταχωμένον διὰ δύρασης καὶ ἂν ἀκέφαλον καὶ κολοδὸν ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων ἀρχικῶς ἠριθμημένων πενήκοντα (0, 21×0,15), ὧν ἑλλείπουσιν ἐν ἀρχῇ ἕξ, ἀρχομένου τοῦ χειρογράφου ἀπὸ τῆς σελίδος ἐπτά, καὶ ἐν τέλει, μετὰ τῶν σελίδων 50, σελίδες τινές, ἀγνωστον πόσαι. Ἐπίσης ἑλλείπουσιν αἱ σελίδες 19 καὶ 20.

Τὸ χειρόγραφον τοῦτο περιέχει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Μοδέστου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, τοῦ διαδεχθέντος τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἱεροσολύμων Πλάτωνα, καὶ μαρτυρήσαντος ἐπὶ αὐτοκράττορος Μαξιμιανοῦ (284—305).

Ἐν σελίδι 18 ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ ἀκροστοιχία: «Διάκονος Χρῦσανθος ἀείδω νῦν σε Μόδεστε»

Ἐν σελ. 24

«Μηνὶ Δεκεμβρίῳ ιη' τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ θαυματουργοῦ»,

Ἐν σελ. 25

«Θέτης ὑπῆρχες τοῦ Θεοῦ πρῶτον μάκαρ τὰ νῦν δὲ θῦμα τὴν κάραν τμηθεὶς πέλεις ὀγδοάτῃ δεκάτῃ νομῆα Μόδεστον ἐπεφνον».

Τὸ δεύτερον τούτων ἀστάχτων ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων εἴκοσι τεσσάρων (0, 20×0,15) ἀριθμηθέντων ὑπ' ἐμοῦ καὶ περιέχει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Μοδέστου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ διαδεχθέντος τὸν Πλάτωνα (φ. 19α) καὶ μαρτυρήσαντος ἐπὶ αὐτοκράτορος Μαξιμιανοῦ, διάφορον τῆς περιεχομένης ἐν τῷ προηγούμενῳ κώδικι.

Ἐν φ. 1α.

«Μηνὶ δεκεμβρίου ιη' μνήμην ἄγωμεν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μοδέστου ἱερομάρτυρος, πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων χρηματήσαντος»

Ἐν φ. 14β.

«Ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου φέρων ἀκροστοιχίδα τήνδε· χῶροις Μοδέστῳ μαρτύρων μέλπω κλέος»

Ἐν φ. 19α.

«Τῷ αὐτῷ μηνὶ δεκάτῃ καὶ ὀγδῶ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μοδέστου ἱερομάρτυρος, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Μόδεστον ἐν θλίψεσι δεινῶς ἐμδάλει· τύραννος ὑβρίσαντα τὴν τοῦτου πλάνην. Φάσανον ὀγδοάτῃ δεκάτῃ κράτα τάμε Μοδέστου». Ἐν φ. 19β.

«Ἐῦσε εἰς τὸν Ἐφραὶμ σῆρο τὸν δῖον αὐτοῦ νὰ καταλαμῶν ὁ κόσμος»

Ἐν φ. 236.

« Ἐγράφη ἐπὶ ἔτους αψή »

Αἱ ἀνωτέρω δύο ἀκολουθίαι τοῦ Μοδέστου, ὧν ἡ πρώτη εἶναι ἀναμφίβωλον ἀρχαιότερα, εὐρηγνται ἐν πολλοῖς κώδιξι καὶ ἔχουσι πολλάκις τύποις ἐκδοθῆ. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἐκδότης τοῦ Συναξαριστοῦ, ἐν τῷ ὀποίῳ ἀναφέρεται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὡς τελομένη τῇ 16 Δεκεμβρίου, νομίζει ὅτι ὁ ἡμέτερος Μόδεστος πρέπει νὰ διακρίθῃ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Μοδέστου (632-634), τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως, τοῦ διαδεχθέντος τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Ζαχαρίαν (613-632) καὶ ἀναφερθέντον καὶ ἐν τῷ συναξαρίῳ τοῦ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου (22 Ἰανουαρίου). Ὡς πρὸς τοῦτο πρὸ βλ. Ἰδιὰ Κρουμβάχερ-Σωτηριάδου Ἱστορία τῆς βυζ. λογοτεχνίας (τομ. Α' σ. 327) καὶ Χρ. Λοπαρέφ Ἐθνησις τοῦ ἁγίου Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐν τοῖς μνημείοις τῆς ἀρχαίας συγγραφικῆς (ἐν Πετρούπολει 1892 τ. 91 σ. 15-55).

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Ἐν ἀπὸ τὰ πλεόν ἐπίμαχ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα εἶναι καὶ τὸ τοῦ ὄρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων. Διὰ δὲ τὸ θρησκευτικὸν μάθημα, τὸ ζήτημα τοῦτο προὐκάλεσε καὶ προκαλεῖ πολλάς συζητήσεις, αἵτε σχετιζόμενον καὶ πρὸς ἄλλα μερικώτερα διδακτικὰ προβλήματα, ὡς τὰ τῆς διδασκαλίας τῆς Π. Δ., τῶν ὑπερφυσικῶν γεγονότων κλπ., τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν καὶ εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἀντιλεγόμενων. Ἐπομένως τὸ ζήτημα τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν θρησκευτικῶν ἐνέχει ἰδιάζουσαν σημασίαν, ἰδίως προκειμένου περὶ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης. Ἐξετάζομεν εἰς τὸ παρὸν ἡμῶν ἄρθρον τὸ ἰσχυρὸν ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ Δημοτικῷ σχολείῳ, παραθετόντες καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐπ' αὐτοῦ.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Προκειμένου περὶ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, ἰσχύει τὸ ἀπὸ τοῦ 1913 Β. Δ. τὸ ὁποῖον διὰ τὰ θρησκευτικὰ ὁρίζει τὴν ἐξῆς διάταξιν:

α') Ὁρολόγιον πρόγραμμα.

Τάξεις Α', Β', Γ' καὶ Δ' ἀνά δύο ὥρας καθ' ἑβδομάδα.
» Ε' καὶ ΣΤ' » τρεῖς »

β') Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

Τάξις Α'. Ἀπλῆ καὶ αὐτοσχέδιον προσευχαί, ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ζωὴν τοῦ παιδίου, ἢ εἰς γεγονότα συγκλονίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ποιήματα καὶ ᾠδαί θρησκευτικὰ ἐκ τοῦ ἀλφαβηταρίου. Τρισάγιος ὕμνος καὶ «Χριστὸς ἀνέστη». Διδασκαλίαι ἀπλῆς πρὸς ἐρημνείαν ἑορτῶν τινῶν χριστιανικῶν (Γεννήσεως, Βαπτίσεως, Παιθῶν καὶ Ἀναστάσεως τοῦ Ἰ. Χριστοῦ).

Τάξις Β'. Προσευχαί, θρησκευτικὰ ποιήματα καὶ ᾠδαί ὁμοίως ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει. Διδασκαλίαι ἀπλῆς

πρὸς ἐρημνείαν καὶ τῶν ἐξῆς ἑορτῶν: Ὑπαπαντῆς τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, Γενεθλίων, Εἰσοδίων, Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου.

Τάξις Γ'. Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης κατὰ μεγάλας ἐνότητας. ᾠδαί καὶ ποιήματα θρησκευτικὰ, ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Προσευχαί. Ἐρημνείαι ἑορτῶν (τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἁγίων Δημητρίου, Γεωργίου, Νικολάου καὶ Κωνσταντίνου). Γεωγραφία τῶν χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Τάξις Δ'. Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Γεωγραφία τῆς Παλαιστίνης. ᾠδαί, ποιήματα καὶ προσευχαί ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

Τάξις Ε'. Στοιχειώδης Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία (ἰδίως τῶν τεσσάρων πρώτων αἰώνων). Περιχοπαί ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ἀναφερόμεναι εἰς τὸν βίον, τὰ θαύματα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐκκλησιαστικὰ προσευχαί σύντομοι καὶ πολὺ συνήθεις. Ποιήματα καὶ ᾠδαί θρησκευτικὰ ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ καὶ τῶν περιοχομένων ἐν τῷ προγράμματι τῆς Ὁδικῆς.

Τάξις ΣΤ'. Στοιχειώδης Λειτουργικὴ (ναὸς, ἱερά σκευή, ἑορταί, ἀκολουθίαι, καὶ μάλιστα ἡ λειτουργία) καὶ Κατήχησις (τὰ σπουδαιότερα). Ἐκ τῶν Εὐαγγελίων ἰδίως παραβολαί καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία. ᾠδαί θρησκευτικὰ καὶ ποιήματα. Ἐκκλησιαστικὰ προσευχαί.

Κρίσεις τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως ἐπὶ τοῦ ἀνω προγράμματος.

Τὸ ἀναλυτικὸν τοῦτο πρόγραμμα μετὰ τοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου ἐθεωρήθη ὡς μὴ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις τοῦ σχολείου καὶ διὰ τοῦτο ἤδη ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐπιζητεῖται ἡ τροποποίησις καὶ βελτίωσις αὐτοῦ. Ἦδη κατὰ τὰ ἐν ἔτη 1930 συγκληθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας συνέδρια καὶ δὴ κατὰ τὸ Συνέδριον τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως, ἐν ἑκ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα συνεζητήθησαν, ἦτο καὶ τὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο διετυπώθησαν καὶ ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν θρησκευτικῶν πολλαί καὶ διάφοροι γνώμαι, τὰς ὁποίας θεωροῦμεν σκόπιμον ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα:

Πρῶτον, ὡς πρὸς τὸ ὄρολόγιον πρόγραμμα, οἱ πλείστοι οὐδεμίαν ἔφερον ἀντίρρησην, ὀλίγοι, δὲ μόνον προέτειναν τὸν περιορισμὸν τοῦ μαθήματος ἐν τῇ Ε' καὶ ΣΤ' τάξει ἀπὸ τρεῖς εἰς δύο ὥρας ἐπ' ὀφελείᾳ ἄλλων τινῶν μαθημάτων (ἀγωγῆς τοῦ πολίτου κλπ.)¹.

Ὡς πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα, αἱ διαφοραὶ ἦσαν περισσότεραι καὶ διζυκώτεραι. Οὕτω προϋτάθησαν ριζικαὶ τροποποιήσεις εἰς τὸ Α. Π.² τῆς Α' καὶ Β' τάξεως καὶ ἄλλοι μὲν ἐζήτησαν τὴν ὀλοσχερῆ κατάργησιν τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τὰς δύο κατωτάτας ταύτας τάξεις, ἢ τὸν περιορισμὸν αὐτῆς εἰς τὴν ἐκμάθησιν δύο ἀπλῶν προσευχῶν (μᾶς πρωϊνῆς καὶ μᾶς ἑσπερινῆς), ἄλλοι δὲ ἐδέχθησαν καὶ ἀπλῶς διδασκαλίαν ὑπὸ τύπον συνομιλίας ἐπὶ τῶν μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα,

1. Ἐκ θεολογικῶν κύκλων ἠκούσθησαν φωναὶ ὑπὲρ τῆς ἀξίσεως τῶν ὡρῶν διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ Δ. Σ. (πρὸ βλ. ἄρθρα Ἰ. Κορμίρη «Τὰ θρησκευτικὰ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ» (περιοδικὸν «Ὁ φρουρὸς τῶν τέχνων τοῦ λαοῦ», 1933, ἀρ. 95 καὶ 97).

2. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

χωρίς όμως την διδασκαλίαν τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη», τὸ ὁποῖον παρέχει μεγάλας γλωσσικὰς δυσχερείας. Ἐλέχθη καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ ἀφήγησις τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως προξενεῖ ζημίαν εἰς τὰς ψυχὰς των ἐκ ψυχολογικῆς ἐπόψεως, λόγῳ τῆς προκαλουμένης τρομερᾶς συναισθηματικῆς διεγέρσεως.

Ἡ ἱστορία τῆς Π. Δ., ἡ διδασκομένη κατὰ τὸ Α. Π. ἐν τῇ Γ' τάξει, ἐπῆρξεν ἐπίσης ἀφορμὴ σοβαρῶν διχογνωμιῶν καὶ ἀντεγκλήσεων. Οὕτω πολλοὶ ἐκ τῶν εἰσηγητῶν, στηριζόμενοι καὶ ἐπὶ τῆς γνώμης τοῦ κ. Δ. Μπαλάνου¹, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπέστηριξαν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Π. Δ. εἶναι ἀκατάλληλος πρὸς διδασκαλίαν ἐν τῷ Δημοτικῷ (καὶ Ἑλληνικῷ)² Σχολείῳ «διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ κατανοήσουν οἱ μικρότεροι μαθηταὶ τὴν θεϊαν ἀποκάλυψιν»³. Ἔτερον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ μαθήματος τούτου ἦτο καὶ τὸ ἐξῆς: «Ὅσα σήμερον διδάσκονται εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀπὸ τῆν Π. Δ. καὶ ὅπως διδάσκονται, φρονῶ πῶς κλονίζουσι τὴν πίστιν πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο βιβλίον· τὸ παιδί μαθαίνει πῶς ὁ Θεὸς διαρκῶς ἐκδικεῖται, ἀντίθετα πρὸς τὰς θείας ιδιότητάς του· ἀκούουν ὅτι ὁ κόσμος ἐπλάσθη εἰς ἕξ ἡμέρας καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας μαθαίνουν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν... Ἐξ ἄλλου ὅλα τὰ θεῖα πρόσωπα τῆς Π. Δ., τὰ ὁποῖα λατρεύομεν σήμερον, ἔχουν τόσον παραφορτωθῆ μετὰ κακίας καὶ κακουργήματα, ὥστε κανένα δὲν ἤμπορεῖ νὰ σταθῆ ὑψηλὰ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν παιδιῶν...»⁴ Ἔτερος εἰσηγητὴς βεβαιώνει ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ ὕλη, ἡ εἰλημμένη ἐκ τῆς Π. Δ. «οὐδόλως προσαρμόζεται εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ παιδιοῦ»⁵. Πῶς ὅμως θ' ἀγνοηθῆ ἐντελῶς ἡ Π. Δ., ἐν τῇ ὁποίᾳ περιέχεται ὁ Μωσαϊκὸς νόμος καὶ προφητεῖαι περὶ τοῦ Χριστοῦ; Ὡς διέξοδος προτείνεται νὰ διδάσκονται εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τὰ κεφάλαια ταῦτα⁶. Ἄλλ' οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν εἰσηγητῶν κηρύσσονται κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ μαθήματος, ἀφοῦ ἀφαιρεθῆ ἀρετὸν ὑλικόν, ὡς ὁ κατακλυσμός, ἡ ἀδελφοκτονία τοῦ Κάιν, ἡ ἀπάτη τοῦ Ἰακώβ, ἡ ἱστορία τοῦ Ἰωνᾶ εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους κλπ. Καὶ εἰς τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο ὁ πάροχον οἱ ριζοσπαστικότεροι, οἵτινες θεωροῦσιν ὡς ἀκατάλληλα καὶ τὰ κεφάλαια περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου, πλάσεως τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας, ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐν τῷ Παραδείσῳ, παρακοῆς αὐτῶν κλπ., τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὑπ' αὐτῶν ὡς μὴ τονοῦντα, οὐδὲ ἐξυψοῦντα τὸ θεοσκευτικὸν καὶ ἠθικὸν συναίσθημα τῶν μαθητῶν,⁷ ἢ ὡς μυθώδη καὶ προκαλοῦντα τὴν δυσπιστίαν αὐτῶν⁸. Οἱ τοιοῦτοι προτείνουν «νὰ γίνηται διδασκαλία ἀπὸ τῆν Π. Δ., μετὰ κέντρον τὸν Μωϋσέα, ὥστε νὰ λάβουν τὰ παιδία

ιδεάν τῆς θεοσεβείας τῶν Ἑβραίων ἀδρομερῶς»¹. Τινὲς ἐν τούτοις ἐκ τῶν εἰσηγητῶν εὐρίσκουν τὴν διδασκαλίαν τῆς ἱστορίας τῆς Π. Δ. καλῶς ἔχουσαν, διότι αὕτη ὄχι μόνον διὰ τὴν κατανόησιν τῆς Κ. Δ. χρησιμεύει, ἀλλὰ καὶ προσαρμόζεται πλήρως εἰς τὴν ψυχολογικὴν ἐξέλιξιν ἐννεαετῶν παιδῶν, ἐν οἷς κυριαρχεῖ ἡ φαντασία, παρατηρουμένης καὶ βαθμιαίας μεταβάσεως εἰς τὴν μετὰ κρίσεως ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων². Κρίνεται ὡς ἐκ τούτου σκόπιμος ἡ προσθήκη εἰς τὸ ὑλικὸν καὶ τινῶν ἄλλων «διδασκαλικῶν κεφαλαίων», ὡς ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἄβελ, ἡ θυσία τοῦ Ἰσαὰκ κλπ. Διευπλώθη καὶ ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Π. Δ. δὲν πρέπει διδάσκηται συνεχῶς ὡς ἱστορία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὡς μάθημα ἠθικοθεοσκευτικόν, διατασσομένης τῆς διδασκείας ἐξ αὐτῆς ὕλης, ὡς καὶ τῆς ἐξ ἄλλων ἀναλόγων μαθημάτων, κατὰ ἠθικὰς ἀρχὰς ἢ ἀξιώματα (π. χ. τῆς εὐσεβείας, ὑπακοῆς, ἀνυπακοῆς, φιλαληθείας κλπ.)³. Εἰς δ' ἐκ τῶν εἰσηγητῶν ὑπεστήριξε τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Π. Δ. πρέπει ν' ἀναβάλληται διὰ τὴν Δ' τάξιν, ἔνθα νὰ διδάσκηται ἀδρομερῶς πρὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἰδιωτικοῦ τοῦ Χριστοῦ⁴.

Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ θεοσκευτικοῦ προγράμματος τῆς ἰδίας τάξεως (ποιήματα, ᾠδαί, προσευχάς, γεωγραφίαν τῶν χωρῶν τῆς Π. Δ., ἐρμηνείας χριστιανικῶν ἐορτῶν), διευπλώθησαν ὡσαύτως διάφοροι γνώμαι. Οὕτως ὡς πρὸς τὰ θεοσκευτικὰ ποιήματα καὶ ᾠδαί καὶ τὰς προσευχάς, οἱ μὲν ζητοῦσι τὴν διαγραφὴν αὐτῶν ἐκ τοῦ προγράμματος διὰ τὰς γλωσσικὰς τῶν δυσκολίας, ἢ θέλουσι τὴν ἀντικατάστασιν των δι' ἄλλων ἀπλουστερών, ἄλλοι δὲ ζητοῦσι τὸν περιορισμὸν αὐτῶν, ἢ τὴν μετάθεσιν αὐτῶν εἰς τὸ μάθημα τῆς ᾠδικῆς καὶ τέλος ἄλλοι εὐρίσκουσι ταῦτα καλῶς ἔχοντα, ἐφ' ὅσον σχετίζονται πρὸς τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας τῆς Π. Δ., τὸ ὁποῖον κυρίως διδάσκειται ἐν τῇ Γ' τάξει. Ἡ ἐρμηνεία ἐορτῶν ἀφ' ἑτέρου ἐν τῇ τάξει ταύτῃ κρίνεται ὡς ἄστοχος. Ὡς πρὸς δὲ τὴν γεωγραφίαν τῶν χωρῶν τῆς Π. Δ., οἱ μὲν θεωροῦσι ταύτην ὡς πρόωρον⁵, ἢ ὡς «ὄλωσδιόλου σόλοικον»⁶, ἄλλοι δὲ δέχονται τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ μετὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν διαμένουσιν οἱ μαθηταί⁷.

Διὰ τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας τῆς Κ. Δ., τὸ ὁποῖον διδάσκειται ἐν τῇ Δ' τάξει, δὲν ὑφίστανται τόσαι διαφοραί. Γενικῶς τὸ μάθημα ἀναγνωρίζεται ὡς καλῶς ἔχον διὰ τὴν τάξιν ταύτην καὶ ἐζητήθη μάλιστα ἡ ἐπέκτασις τῶν παραβολῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίας⁸. Εἰς μόνον ἐκ τῶν κ.κ. εἰσηγητῶν ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀφαιρέσεως θαυμάτων τινῶν⁹. Ἄλλ' ὅμως κατεκρίθη ὑπὸ τῶν περισσοτέρων εἰσηγη-

1. Ἰδὲ Ἑκπαιδευτικὴν Ἐπιθεώρησιν.

2. Τότε διατηροῦντο ἀκόμη τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

3. Πρὸβ. Πρακτικὰ συνεδρίου, σελ. 288.

4. Εἰσηγησις Ἰ. Δρομάζου, ἐνθ' ἄν.

5. Εἰσηγησις Π. Μπατσούτα, ἐνθ' ἄν. σελ. 278.

6. Ἐνθ' ἄν. σελ. 299.

7. Ἐνθ' ἄν. σελ. 227-228.

8. Ἐνθ' ἄν. σελ. 288.

1. Εἰσηγησις Ἰ. Σταυρακάκη, ἐνθ' ἄν. σελ. 265.

2. Εἰσηγησις Σ. Βασιλικοπούλου, ἐνθ' ἄν., σελ. 178 Πρὸβ. καὶ σελ. 359.

3. Εἰσηγησις Α. Γεραντώνη, ἐνθ' ἄν. σελ. 283.

4. Ἐνθ' ἄν. σελ. 265.

5. Ἐνθ' ἄν. σελ. 258.

6. Εἰσηγησις Ἰ. Σταυρακάκη.

7. Εἰσηγησις Σ. Βασιλικοπούλου.

8. Εἰσηγησις Κ. Κωνσταντινίδου, ἐνθ' ἄν. σελ. 229.

9. Ἐνθ' ἄν. σελ. 283.

τῶν ἢ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν καταβασίων καὶ ἀπολυτικίων, ὡς νοητικῶς καὶ γλωσσικῶς δυσχερεστάτων¹.

Ἐσαύτως γενικῆ εἶναι ἡ ἀπαίτησις νὰ συντομευθῆ ἡ διδασκομένη ἐν τῇ Ε' τάξει Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορίας εἰς 15—20 τὸ πολὺ μαθήματα ἐξητήθη ἰδίως ἡ παράλειψις τῶν διωγμῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν². Ἐξητήθη ἐπίσης ὑπὸ τινῶν ἢ μεταθέσις τῆς διδασκαλίας τῆς Λειτουργικῆς ἐκ τῆς Στ' εἰς τὴν Ε' τάξιν³ καὶ ἡ παράλειψις τῆς ἐρμηνείας τῶν περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς γλωσσικῶς ὑπερέτερον τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν «καὶ ἐπειδὴ ἡ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου πληττει τὸ θερησκευτικὸν συναίσθημα τῆς μερίτης μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων»⁴. Ὑπ' ἄλλων ὁμοῦ ἢ διαγραφῆ ἢ μὴ τῆς διδασκαλίας τῶν εὐαγγελικῶν περικοπῶν ἐξηρητήθη ἐκ τοῦ εἴδους τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας ἐν τῇ Ε' (καὶ τῇ Στ') τάξει, δηλ. ἐκ τῆς τελικῆς καθιερώσεως τῆς διδασκαλίας τῆς δημοτικῆς ἢ τῆς καθαρηνούσης, εἰς τὰς τάξεις αὐτάς.

Ὡς πρὸς τὴν Κατήχησιν, τὴν διδασκομένην ἐν τῇ Στ' τάξει, ὑπ' ἄλλων μὲν ἐξητήθη ἢ ἐπέκτασις αὐτῆς διὰ τῆς ἀπλῆς διδασκαλίας τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς ἑαυτὸν, παραλειπομένης τῆς διδασκαλίας περὶ τῶν πηγῶν τῆς χριστιανικῆς θερησκείας καὶ περὶ τῶν βιβλίων τῆς Ἀγίας Γραφῆς⁵, ὑπ' ἄλλων δ' ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ ἐρμηνεία τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως καὶ τὰ μυστήρια εἶναι ἀκατανόητα εἰς τοὺς μαθητὰς⁶. Τινές, ὡς εἶδομεν, ἐξήτησαν ὅπως, καταργουμένης τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῆς Π. Δ., διδάσκονται τὰ περὶ Μωυσέως καὶ Δεκαλόγου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν Κατήχησιν. ἐν τῇ τάξει αὐτῇ. Ὁμοίως τῆς Λειτουργικῆς ἐξητήθη ἢ μεταθέσις εἰς τὴν Ε' τάξιν, ὡς εἶδομεν, καὶ ὁ περιορισμὸς αὐτῆς εἰς ὀλίγα μαθήματα «διότι ἐκτενὴς διδασκαλία τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ἀπαραίτητος μόνον διὰ τοὺς ἱερεῖς»⁷. Ἐπίσης ἐκρίθησαν ἐξοβελιστέα αἱ εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ ὑπὸ τινῶν, δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ὑπ' ἄλλων ὁμοῦ, προφανῶς διὰ νὰ μὴ ἐξέλθωσιν οἱ μαθηταὶ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου ἐντελῶς ἄμοιροι τῆς γνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξητήθη ἢ ἀνάγνωσις αὐτοῦ εἰς μετάφρασιν ἐν τῇ τάξει αὐτῇ⁸, ἢ ἐξηρητήθη ἢ διδασκαλία τῶν εὐαγγελικῶν περικοπῶν ἐκ τῆς τελικῆς καθιερώσεως τοῦ εἴδους τῆς γλώσσης εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ὡς πρὸς τὰς προσευχάς, ἐξητήθη καὶ τούτων ἢ διαγραφῆ ὑπὸ τινῶν, διότι «τοιαύτας προσευχάς (ὡς αἱ Κύριε τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα κλπ., Δέσποινα πρόσδεξαι τὰς δεήσεις κλπ., Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς Σὲ ἀνατίθην) δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ

αἰσθανθῆ τὸ παιδί»¹ ὑπ' ἄλλων ὁμοῦ ἐξητήθη ὁ περιορισμὸς, ἢ ἡ ἀντικατάστασις τῶν προσευχῶν τούτων δι' ἄλλων ἀπλουστερῶν «ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ συνεχίζηται τὸ ἐν τοῖς ναοῖς θέαμα, νὰ φθέγγωνται δηλαδὴ πιστοὶ μαθηταί, ὅπως καὶ πολλοὶ πιστοὶ ἱερεῖς, ἀκατάληπτα εἰς ἑαυτοὺς αἰτήματα πρὸς τὸν Θεογονόν»².

Τὰς ἡμετέρας κρίσεις ἐπὶ τοῦ προγράμματος τῶν θερησκευτικῶν ἐν τῷ Δ. Σ. θὰ ἐκθέσωμεν προσεχῶς ἐν ἰδίῳ ἄρθρῳ.

ΔΗΜ. Ν. ΜΩΡΑΪΤΗΣ
Καθηγητῆς, δ. θ.

1. Εἰσήγησις Ἰ. Σταυρακάκη Παρβ. καὶ σελ. 230.
2. Εἰσήγησις Κ. Κωνσταντινίδου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πέτρον καὶ Παύλον.

Ἡ Ἐκκλησία ἐκπαλαί ἐθέσπισεν ὅπως οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος ἐορτάζωνται ὁμοῦ καὶ κεχωρισμένως ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, τῆς συνάξεως τῶν ὁποίων μνεῖα γίνεται τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ ἡμέρᾳ. Μαρινοῖα τοῦ τέλους τοῦ β' αἰῶτος ἀναφέρει τὰ «τρόπαια» τῶν δύο ἀποστόλων δρώμενα ἐν Ρώμῃ, οὐδὲν δ' ἐορτολόγιον ἐπάρχει μὴ περιλαμβάνον τὴν κοινὴν ἐορτὴν τῶν, τῇ αὐτῇ πανηγυριζομένην ἡμέρᾳ, καίτοι πολυγνωμία ἐπάρχει περὶ τὸ ζήτημα τοῦ ταυτοχρόνου αὐτῶν μαρτυρίου. Ἀλλὰ πρὸς τὴν σεβαστὴν παραδόξιν περὶ τῆς στενῆς γειννιάσεως τῶν μαρτυρίων αὐτῶν, εἰς τὸν συνεορτασμὸν συνετέλεσεν ἢ ὄντως ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀποστόλων ἐξέχουσα αὐτῶν θέσις, τοῦ μὲν ἠριθμημένον ἐν τοῖς δώδεκα καὶ διακριθέντος διὰ τὴν θερμότητα τοῦ ἀσθημάτων, τὸ ζῶηρόν τοῦ χαρακτήρος καὶ τὰς περιπαθεῖς πρωτοβουλίας ἐν ταῖς πρὸς τὸν Διδάσκαλον σχέσεσιν, τοῦ δὲ διασήμου διὰ τὸ μέγιστον ἐν γοιμότητι γεγονός τῆς θαυμαστῆς ἐπιστροφῆς του, ἧτις ἐστρεψε τὸ ρεῦμα τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰδρυτοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ δοθεῖσαν γέαν κατεύθυνσιν. Αἱ προσωπικότητες ἀμφοτέρων τῶν ἀποστόλων ἀποτελοῦσι τὸ πειστικώτερον τῶν τεκμηρίων τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐφ' ἧς, ὡς εἰπὶ ἀσαλεύτου θεμελίον, ἐστηρίχθη καὶ ἀνυψώθη τὸ χριστιανικὸν οἰκοδόμημα, διότι ἀμφοτέροι τυχόντες ἐιδικῶν μεταναστασίμων ἐμφανίσεων τοῦ Κυρίου, ὁ μὲν, δειλότατος ἀρνητῆς Αὐτοῦ γενόμενος μικρὸν πρὸ τοῦ Πάθους, πρῶτος ἐν παρησίᾳ καὶ θάρρει ἐκήρυξεν αὐτὸν πρὸς τοὺς αὐτοὺς Ἰουδαίους ἀναστάντα ἐκ τῶν νεκρῶν ὁ δὲ, ἀμφίλικτος Αὐτοῦ πολέμιος καὶ διώκτης διατελέσας, ἐξώρμησεν αἴφνης ὡς ὁ θερμουργότερος τῶν θιασωτῶν Του ἐνώπιον καὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνῶν, ὧν τὴν θερησκείαν ἀνέτρεψε διὰ τοῦ περὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως φλογεροῦ του κηρύγματος. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἕτερον ἐκ τῶν δύο, τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, οἱ Ἕλληγες ἡμεῖς περισσοτέρως λαλοῦμεν, διότι ἡ παιρὶς ἡμῶν ἐτιμήθη διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἐπισκέψεως, ὁ δὲ γραπτὸς κώδιξ τῆς θείας Ἀποκαλύψεως εὐδοκία τῆς θείας προνοίας ἔσωσεν ἐν τοῖς

1. Ἐνθ. ἀν. σελ. 258 καὶ 266.
2. Ἐνθ. ἀν. σελ. 179 καὶ 258.
3. Ἐν' ἀν. σελ. 179 καὶ 230.
4. Εἰσήγησις Κ. Κωνσταντινίδου.
5. Ἐνθ' ἀν. σελ. 230.
6. Εἰσήγησις Β. Οἰκονομίδου, ἐνθ' ἀν. σελ. 258.
7. Εἰσήγησις Σ. Βασιλοπούλου.
8. Ἐνθ' ἀν. σελ. 265.

δέλτοις του τὰ ἑλληνογλώσσα πρωτότυπα τῆς ἐπι τοῦ Ἀρείου Πάγου τῶν Ἀθηνῶν μνημειώδους ἀποστολικῆς ἀγορεύσεως καὶ δύο πρὸς τοὺς Κορινθίους ἐπιστολῶν του. Ἡμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἰδιαζόντως ἔναυλον ἔχομεν διὰ τῶν αἰώνων αὐτὸ τὸ στοματικὸν τοῦ Θεοῦ Παύλου κήρυγμα, ἀσκήτως μαρτυροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βράχου. ἐγ' οὐ ἐστῆσαν οἱ ἀποστολικοὶ πύδες καὶ ἄγ' οὐ ἀπεκαλύφθη εἰς τοὺς ἐν ἡγοίᾳ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰσαρροητὰς Ἀθηναῖους ἡ περὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἀλήθεια καὶ ἐξηγήθη, τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀναστάσεως. Ὀφειλετικὸν λοιπὸν εἰς χιλιάδες τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀποστόλου Παύλου κατακλύζον τὸν Ἀρείον Πάγον καὶ φέροντο εἰς τὴν μνήμην τῶν τῆν μεγαλειώδη καὶ μοναδικῆν ἐκείνην εἰκόνα τοῦ ἀποστόλου τῆς πόλεως τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν «καινὴν διδασχὴν» τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως πρὸς τὴν διήγηση τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἑλληνικῆς σοφίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν μεγαλοπρεπῶν μνημείων τῆς ἱερᾶς ἀρχαιότητος. Δὲν εἶνε τυχαῖον διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἠκούσθη ἐν Ἑλλάδι τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ δικαστηρίου, ἀπέναντι τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιλέκτους τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τὰς δύο τακτικὰς συνεδριάσεις κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἀσχοληθεῖσα ἰδίως περὶ τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐξασφαλισσεως τοῦ ἡμερησιοῦ Κλήρου. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης παρέστη καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Θερησκευμάτων καὶ Παιδείας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Λ. Φιλιππίδου, ἀνταλλάξας μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σχετικὰς πρὸς τὸ ἐπίμαχον τοῦτο ζήτημα σκέψεις. Ἐπὶ ὀρισμένων σημείων ἐλήφθη κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζητησὶν ὀριστικὴ ἀπόφασις, ἐπὶ τῶν λοιπῶν δὲ σημείων θά ἐπαναληφθῆ ἡ συζήτησις.

Ἡ χθὲς Παρασκευὴν διεξαχθεῖσα ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἱερά τελετὴ ὑπερέβη τὰς τῶν προηγουμένων ἐτῶν κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸν ἀπερίγραπτον συναγερμὸν τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ. Πρὸ τῆς ὀρισθείσης ἡδὴ ὥρας τῆς ἐναρξέως ὀλόκληρος ὁ πρὸ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου χώρος κατελήφθη ὑπὸ τοῦ συρρέσαντος πλήθους, οὕτως ὥστε χιλιάδες κόσμου δὲν κατέστη δυνατόν οὕτε νὰ εἰσδύσουν εἰς τὸν χώρον, παρέμειναν δὲ ἐν τῇ πρὸ τῆς Ἀκροπόλεως πλατείᾳ. Κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν ὁ 3) ἀφικόμενος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, φορέσας δὲ μανδύαν μετέβη εἰς τὸν βράχον ὑπὸ τὰς ἱεράς ψαλμοδίας τοῦ ἐκ 30 καὶ πλέον ἱεροψαλτῶν ἀποτελουμένου χοροῦ. Τὸ πρότυπον εἶγμα τῶν εὐζώνων καὶ ἰσχυρὰ δύναμις τῆς ἀστυνομίας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἰδίου διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας ἐτήρουν τὴν τάξιν. Ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀρείου Πάγου εὐρίσκοντο ἤδη οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς, πλήθους ἱερέων καὶ διακόνων, ὁ χορὸς τῶν ψαλτῶν καὶ ὅσοι ἠδυνήθησαν νὰ καταλάβωσι θέσιν ἐν τῷ ἐξειδικασμένῳ διὰ τοῦ λαϊκοῦ χώρῳ. Παρίστατο δὲ ὁ Νομάρχης καὶ ἄλλοι τῶν ἐπισήμων. Τὰ ἐξαπτερόγυγα, ἱερά λάβαρα καὶ αἱ εἰκόνας καὶ δὴ ἡ μεγάλη εἰκὼν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπλασίσουν τὸ ὄρατον ἐκεῖνο καὶ μοναδικὸν θέαμα. Ἡ τελετὴ διεξήχθη ἐν πλήρει τάξει καὶ ἐν βαθυτάτῃ κατανύξει τοῦ εὐσεβοῦς πλήθους. Ἐν τελεί ἠμίλησεν ὁ ἱεροκέρυξ Ἀρχιμ. Παντελεήμων Παπαγεωργίου. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς τελετῆς ὁ ἱερός κληρὸς ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, προηγουμένων τῶν ἐξαπτερόγυγων λαβάρων

καὶ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἀπ. Παύλου καὶ ἀκολουθούντος τοῦ λαοῦ ἀνεπτύχθη εἰς ἱεράν λιτανεῖαν, ἣτις ἐνεποιήσε βαθυτάτην ἐντύπωσιν. Ἐκτὸς τῆς μουσικῆς τοῦ Δήμου, παιανίζουσης κατὰ διαστήματα, ὁ πολυάριθμος χορὸς τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ ὁ κληρὸς ἑφαλλον ἱεροῦς ὕμνους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ μέλη τῶν Ὀρθόδοξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων, λαμπαδηφοροῦντα. Ἡ τάξις ἐτήρηθη ὑπὸ τοῦ συνοδευόντος τὴν ὀγκωδεστάτην εἰς πλῆθος πομπὴν στρατοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας, ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ μνημείου τοῦ ἀφανοῦς στρατιώτου ἐψάλλη σύντομος δέησις καὶ ἡ πρωτοφανὴς ἐκείνη πομπὴ διελύθη ἐν μέσῳ τοῦ θερησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς ἀγαλλιᾶσεως τοῦ λαοῦ.

— Μετ' ἀναφορὰν τοῦ Ἐποπτηρητοῦ τῆς ἱ. μητροπόλεως Ἰθρυτονος καὶ Μεγαλοπόλεως περὶ χειροτονίας εἰς ἱερέα τοῦ διακόνου Τριανταφύλλου Γιαννηραῦ διὰ τὴν ἐνορίαν Νυμφασίας, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀνεκοίνωσεν τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, ὅτι ἐνεκρίθη ἡ εἰς πρεσβύτερον προχείρισις αὐτοῦ.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου ἐνέκρινε τὴν εἰς ἱερέα χειροτονίαν τοῦ Γεωργίου Α. Μπανάκη διὰ τὸ παραμεθόριον χωρίον Ἀκριτόν.

— Μετὰ τὴν διὰ τοῦ Μακρο. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ὑποβολὴν τῇ Ἱ. Συνόδῳ σχετικῶν ἀναφορῶν τοῦ ἡγουμένου συμβουλίου τῆς ἱ. μονῆς «Πετρακίη» περὶ ἐκποιήσεως τριῶν περὶ τὸ ἐν Κερατέᾳ Μετόχιον αὐτῆς «ἅγιος Χαράλαμπος» οἰκοπέδων ὡς ἀπροσόδων, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἡ ἐκποιήσις τούτων διὰ δημοπρασίας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 18 τοῦ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1932 Διατάγματος.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀνεκοίνωσε τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἐδέσσης, ὅτι μετὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῇ ὑπεύθυνον δῆλωσιν αὐτοῦ περὶ τῆς ἡλικίας τοῦ προτενομένου πρὸς χειροτονίαν εἰς ἱερέα Δημητρίου Μίνου ἐνέκρινε ταύτην διὰ τὸ παραμεθόριον καὶ ξενόφωνον χωρίον.

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐχορήγησε τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἀργολίδος εἰκοσαήμερον ἀδειαν ἱπουσίας εἰς τὰ λουτρά Μεθάνων, τῷ δὲ Σεβ. Μητροπολίτῃ Πολιανῆς μηνιαίαν ἀδειαν ἀπουσίας εἰς τὰ λουτρά τῆς Ἑπάτης.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου ἐνέκρινε κατ' οἰκονομίαν τὴν εἰς διάκονον προχείρισιν τοῦ ἐν τῇ ἱ. μονῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐγγεγραμμένου Ἰωάννου Στ. Μπούα, φοιτητοῦ τῆς Θεολογίας ἄγοντος τὸ 24 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

— Καθ' ἡ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Μεσολογγίου ὁ νέος Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὁ ἀπὸ Παροναζίας Σεβ. κ. Ἐροθέος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλήρου Παροναζίας Ἀρχιμ. Κυριανοῦ Πουλάκου καὶ τοῦ ἀρχιμ. Ἰωάννου Παπασαράντου ἀφίκετο εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ τὴν 17 Ἰουνίου. Ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ καὶ πρωτοφανεῖ συναγερμῷ ἀρχαί, κληρὸς καὶ λαὸς ὑπεδέχθησαν τὸν πνευματικὸν αὐτῶν πατέρα. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ὁ δήμαρχος κ. Εὐαγγελᾶτος διὰ θερμῆς προκλαλαξὶς ἐχαίρεισε τὴν ἀφίξιν τοῦ Μητροπολίτου, μεθ' ὃ ἐτελέσθη δοξολογία κατακλεισθεῖσα δι' ἐνθρονιστηρίου λόγου προκαλέσαντος βαθτεῖαν αἰσθησιν. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς δοξολογίας ὁ Σεβασμιώτατος μετῆβη εἰς τὸ νεόδμητον μητρο. μέγαρον, ὅπου ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ.

— Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς διεξήχθη χθὲς (29) ἐν τῷ στενῷ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς κύκλῳ ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων καὶ τῶν βραβείων. Μετὰ τὴν κεκανονισμένην προσευχὴν ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Ἀρχιμ. κ. Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης ἀνεκοίνωσε τὰ κατὰ τὴν λήξαν σχολικὸν ἔτος πεπραγμένα, μεθ' ὃ προσεφώνησε τοὺς ἀπολυόμενους τέσσαρας τελειοφοίτους, ὧν δύο μὲν ἠρίστευσαν, ὁ Καλογήρου, τυχῶν καὶ τοῦ Πρασακακείου βραβείου. καὶ ὁ Μανθόπουλος, οἱ δὲ λοιποὶ δύο ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς τὰ πτυχία αὐτῶν οἱ τελειοφοῖτοι ἔλαβον ἐκ χειρὸς τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς κ. Νικολαΐδου, ἀποτεινάντος αὐτοῖς πατρικῆς νοθεσίας. Ἐκ προσώπου τῶν τελειοφοίτων ἀποχαίρειστῆριον καὶ εὐχαριστήριον προσφώνημα εἶπεν ὁ Μανθόπουλος. Κατὰ τὰ

διαλείμματα οι μαθηταί ἔψαλλον διάφορα ἕματα λίαν ἐμμελῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν τῇ Σχολῇ καθηγητοῦ τῆς μουσικῆς κ. Κ. Παπαδημητρίου. Ἡ τελετὴ ἔληξε ψαλέντος τοῦ ἔμνου τῶν Ριζαρῶν καὶ τοῦ ἔθνικοῦ.

—Μετὰ σχετικὴν ἀπόφασιν τῶν ὑπουργῶν κ.κ. Μακροπούλου καὶ Γιαννοπούλου, ὁ διευθυντὴς τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Καλογερόπουλος μεταβάς εἰς Δημητσάναν πρὸς ἐπιτόλιον ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐκεῖ περιωνύμων μονῶν, ὑπέβαλε μακροσκελῆ ἔκθεσιν, δι' ἧς συνιστᾷ τὴν ἀμεσον πρόνοιαν τοῦ κράτους περὶ αὐτῶν, ἔξ τεινουσῶν ν' ἀφανισθοῦν. Αἱ μοναὶ αὗται εἶνε ἢ τῶν Αἰμυαλῶν, σημαντικωτάτη διὰ τὴν παλαιότητα αὐτῆς καὶ τὴν ἱστορίαν, ἧτις ἀπέτέλεσε μέγιστον κέντρον γραμμάτων καὶ κέντρον τῶν Κολοκοτρωνίων ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἢ τοῦ Φιλοσόφου Λαμπαρδοπούλου, περίφημος διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν τεχνολογίαν τῆς οἰκοδομικῆς καὶ ἢ τῶν Φιλοσόφων, ἢ νεωτέρα, ἔχουσα ἐπίσης ἐξαιρετικὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ἱστορικὴν σημασίαν. Ἡ μονὴ τῶν Αἰμυαλῶν ἐνέχει πρὸς τούτοις καὶ ἄλλην σπουδαιότητα λόγῳ τῶν θαυμασιῶν εἰκονογραφιῶν τοῦ Μόσχου τῶν ἐτῶν 1601—1609 καὶ τῆς γενικῆς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, Συνιστᾶται δ' ἐπίσης καὶ ἢ συντήρησις καὶ ἐπανόρθωσις ἱστορικῶν τιμῶν κτισμάτων ὡς οἱ περίφημοι ἱστορικοὶ πυριτιδόμυλοι. Ἐπὶ τῇ βῆσει τῆς ἐκθέσεως ταύτης κατηρτίσθη σχέδιον νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἔτησις ἀρωγῆ τοῦ κράτους ἐκ δρ. 15.000, κοινότητος Δημητριάδος ἐκ δρ. 5.000, μονῆς Προδρόμου ἐκ δρ. 15.000 καὶ 1000 δραχ. ἐτησίως τῶν δύο μεγάλων ναῶν τῆς Δημητριάδος, συγκροτεῖται δὲ καὶ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀπὸ τῶν ἐκάστοτε Μητροπολίτην Γόρτυνος, ὡς πρόεδρον, τὸν γυμνασιάρχην, τὸν πρόεδρον κοινότητος Δημητριάδος καὶ τὸν πρόεδρον συνδέσμου φιλοπροδῶν ὡς μελῶν, ὅπερ θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν μονῶν τούτων καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ χρόνου ζημιῶν.

—Ἐν εὐσεβεῖ συναγεμῶν γονέων καὶ κηδεμόνων ἐτελέσθη πρὸς τινὸς ἢ ἑορτῆ τῆς λήξεως τῆς ἐσπερινῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν σχολείων τῆς πόλεως Ἰωαννίνων, διευθυνομένων ὑπὸ τοῦ ἱεροκήρυκος διακόνου Χρ. Καλύβα. Τῆς ἑορτῆς μετέσχε καὶ τὸ Ὄρφανοτροφεῖον θηλέων. Ὄμιλησε πρῶτος ὁ διευθυντὴς περὶ τῆς ἠθοποιουῦς δυνάμεως τῆς θρησκείας καὶ ἠχοχάρτισσε τοὺς γονεῖς διὰ τὴν μεριμνάν των περὶ τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως τῶν τέκνων των, εἶτα δ' ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς ἰ. μητροπόλεως ἀνέπτυξε τὸ ἱστορικὸν τῆς κατηχήσεως καὶ τῶν κατηχητικῶν σχολείων, μετὰ δὲ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων καὶ τῶν δώρων εἰς τοὺς μαθητὰς ὁλόκληρον τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Οἰκοτροφείου λευχειμονουσῶν παρήλασεν εἰς στοίχους διὰ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν καὶ κατέληξεν εἰς τὴν μητροπόλιν, ἔνθα καὶ διελύθησαν.

—Ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν προεκηρύχθη ἐκλογὴ πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν κάτωθι ἱερῶν ναῶν: 1) Ἀγίας Σοφίας Φυλακῶν Συγγροῦ, 2) Προφήτου Ἡλιοῦ Ριζοπόλεως, 3) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Περιστερίου, 4) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ν Κοκκινιάς, 5) Ἀγίου Γεωργίου Κυψέλης, 6) Ἀγίας Τριάδος Ἀμπελοκήπων, 7) Ἀγίας Φωτεινῆς Ἰλισσοῦ, 8) Ὁσίου Μελετίου Σεπολίων, 9) Ἀγίου Διονυσίου Πειραιῶς, 10) Ἀγίας Παρασκευῆς Νέας Καλλιπύλεως, 11) Ἀγίου Παντελεήμονος Ταμπουρίων καὶ 12) Ἀγίας Παρασκευῆς Μεγάρων.

—Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Παρισίων ὅτι τὴν πρωίαν τῆς 18ης λήγοντος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ πρῶτος πρωθυερεὺς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ ἀδελφὸς τῆς ἱερᾶς μονῆς Πετρακῆ Ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος Λεγάκης. Ἀπὸ πολλοῦ ἦτο κατάκοιτος, πάσχων ἐκ καρκίνου, μετὰ πολλῆς ὁμως ὑπομονῆς ἔφερε τὴν δεινὴν δοκιμασίαν καὶ εἰς τὴν παρηγορίαν τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας εὗρισκε τὴν μεγίστην ἀνακούφισιν. Ἡ πριγκίπισσα Μαρία τῆς Ἑλλάδος μετὰ βασιλικῆς ὀνίας, γενναιοῦτιμος παρεῖχεν ἀφθονα τὰ μέσα εἰς τὸν πάσχοντα. Ἡ κηδεία ἐγένετο ἐν τῷ ἑλληνικῷ ναῷ τὴν 20 ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πριγκίπου Νικολάου, τῆς συζύγου αὐτοῦ, τῆς πριγκίπισσας Μαρίας,

τῆς πριγκ. Εὐγενίας, τοῦ πριγκίπου Πέτρου, τοῦ αὐλάρχου, τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ἐπιτετραμμένου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ γενικοῦ Προξένου καὶ ἄλλων ἐκλεκτοῦ κόσμου. Οἱ πριγκίπτες παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐνταφιασμόν, γενόμενον ἐν τῷ κοιμητηρίῳ Bagneux.

—Κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἰ. Ἰ. ἐλειτούργησαν ἐν ὅλῳ 114 κατηχητικά σχολεῖα, ἐν οἷς ἐφοίτησαν 13550 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι. Ἐκ τούτων ἐν Ἀθήναις μὲν ἐλειτούργησαν 67 κατώτερα, 7 μέσα καὶ 2 ἀνώτερα, ἐν Πειραιεὶ δὲ 21 κατώτερα. Διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐκτός τῶν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἢ τῶν ἐπὶ μέρος ἐφημεριῶν καταβληθεισῶν προσπαθειῶν, συνέβαλεν ἢ Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «Ζωὴ» μετὰ τοῦ Ἱεραποστολικοῦ Συλλόγου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, διατηρήσασα 39 κατηχητ. σχολεῖα καὶ τῶν τριῶν τύπων, αἱ Ὄρθόδοξοι Χριστιανικαὶ Ἐνώσεις Νέων καὶ Κορασίων, διατηρήσασα περὶ τὰ 30 κατηχητικά σχολεῖα, ἰδίᾳ θηλέων, ἢ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ «Ἄρτος Ζωῆς» κ. ἄ. Ἐν πάσι διδάσκειται τὸ ὑπὸ τῆς «Ζωῆς» καταρτισθὲν πρόγραμμα.

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Ἀθήνας καὶ Φιλιππῶν ἐλειτούργησαν 83 κατηχητικά σχολεῖα κατώτερα, ἅπαντα μικτὰ, αἵτινα ἠκολούθησαν τὸ πρόγραμμα τῆς «Ζωῆς». Ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις ἐφοίτησαν 825 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι. Σημειωτέον ὅτι κυκλοφορεῖ ἤδη ἀπὸ ἐτῶν καὶ ἴδιον ὄργανον τοῦ κατηχητ. σχολείου Ἄραμας «Ὁ φρουρὸς τῶν τέκνων τοῦ Λαοῦ». Τὰ σχολεῖα ταῦτα ὡς καὶ τὸ περιοδικὸν διευθύνονται ὑπὸ τοῦ λαϊκοῦ θεολόγου κ. Σωτηροπούλου.

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Ἐλασσῶνος ἐλειτούργησαν δύο μέσα καὶ ἐν κατώτερον, κατηχητ. σχολεῖα, πάντα μικτὰ, με 282 μαθητὰς καὶ μαθητρίαι. Ὁ ἴδιος ὁ σεβ. μητροπολίτης κ. Καλλινίκος ἐδίδασκεν ἐν ἐνὶ τῶν σχολείων τούτων.

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Ἡλείας ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ λήξαν σχολ. ἔτος 30 κατηχητικά σχολεῖα, ἐν οἷς ἐφοίτησαν 2309 μαθηταὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὰ σχολεῖα ταῦτα, ὧν 1 ἀνώτερον, 3 μέσα, τὰ δὲ λοιπὰ κατώτερα, ἐλειτούργησαν πάντα, πλην τριῶν, ὡς μικτὰ καὶ ἠκολούθησαν τὸ πρόγραμμα διδασκαλίας τῆς «Ζωῆς».

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριῶνος ἐλειτούργησαν 37 μικτὰ κατηχητ. σχολεῖα, ἅπαντα κατώτερα, με 2554 μαθητὰς καὶ μαθητρίαις διδασκόμεντας κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς «Ζωῆς».

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Θεσσαλονίκης ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ ἔτος 1933-34 ἐν ὅλῳ 19 κατηχητικά σχολεῖα, ὧν 16 ὡς κατώτερα (πάντα πλην ἐνὸς μικτὰ), δύο (ἀνὰ ἐν ἀρρένων καὶ θηλέων) ὡς μέσα καὶ ἐν μικτῶν ὡς ἀνώτερον. Ἐτηρήθη καὶ ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις τὸ κατηχητικὸν πρόγραμμα τῆς «Ζωῆς», ἐφοίτησαν δ' ἐν αὐτοῖς 1129 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι.

—Ἐν τῇ ἰ. μητροπόλει Θηβῶν καὶ Ἀβδερῶνος ἐλειτούργησαν τρία κατώτερα μικτὰ κατηχητικά σχολεῖα με 222 μαθητὰς καὶ μαθητρίαις, διδασκόμεντας κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς «Ζωῆς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐν τῷ «Πανταίνῳ» δημοσιεύεται τὸ σχέδιον διατάξεως περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας πρὸς τῆς κυριώσεως τοῦ ὡς ἐγκύρου πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς διατάξεως πρὸς γενικωτέραν πληροφορίαν. Θεμελιώδης τοῦ σχεδίου ἀρχὴ εἶνε ἰσότης ἀνευ διακρίσεως φυλῆς ἢ ὑψηλοῦς. Ἀποτελεῖται ἐκ 40 ἄρθρων. Κατὰ τὰ κυριώτατα τούτων, διὰ νὰ εἰνέ τις ἐκλέξιμος διὰ τὴν πατριαρχεῖαν δεόν νὰ ἔχη μόρφωσιν θεολογικὴν μαρτυρουμένην διὰ διπλώματος ἑλληνορθοδόξου Σχολῆς, ἡλικίαν οὐχὶ κατώτερον τῶν 40 ἐτῶν, νὰ ἦνε καθηριθμημένος εἰς τὸν κλήρον τοῦλάχιστον ἀπὸ δεκαετίας, καθαρὸς ἀπὸ πλάνης περὶ τὴν πίστιν καὶ κηλίδος περὶ τὸν βίον, νὰ ἔχη δὲ βαθμὸν ἀρχιερέως ἢ ἀρχιμανδρίτου ἢ ἀρχιδιακόνου. Ὡς ἀρχιερεὺς δύναται νὰ ἦνε ἐκ τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἀγίας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, νὰ τελεθῆ δ' ἐν τῷ βαθμῷ τῆς ἀρχιερασύνης ἀπὸ τριῶν τοῦλάχιστον ἐτῶν. Ὡς ἀρχιμανδρίτης δὲ ἢ ἀρχιδιάκονος δεόν νὰ ἀνήκει εἰς τὸν

θρόνον 'Αλεξανδρείας, να ἔχη ὑπηρετήσει ἐπτά τοῦλάχιστον ἔτη εἴτε εἰς μίαν μονήν, εἴτε εἰς πλείονας τῶν θέσεων: πατριαρχικοῦ ἐπιτρόπου 'Αλεξανδρείας ἢ Καίρου, ἀρχιεραγματέως τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, διευθυντοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ 'Ιεροδιδασκαλείου, ἢ προέδρου πατριαρχικοῦ δικαστηρίου. Ὑποψήφιοι διὰ τὴν πατριαρχεῖαν εἶνε οἱ τρεῖς πλειοψηφήσαντες ἐν τῇ ἐκλογικῇ συνελεύσει ἐφ' ὧν ἕκαστος αὐτῶν ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ 1/4 τοῦλάχιστον τῶν παρόντων μελῶν τῆς συνελεύσεως· ἄλλως ἢ σύνοδος θὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο ἀπολύτως πλειοψηφησάντων. Ἐν ἐλλείψει δὲ τούτων θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἐκλογή ἐξ ὑπαρχῆς, οἱ κατ' αὐτὴν δὲ σχετικῶς πλειοψηφήσαντες τρεῖς θὰ ἦνε οἱ ὀριστικοὶ ὑποψήφιοι. Ἐν ἰσοψηφίᾳ θὰ τεθῇ κλήρος. Ἡ 'Ι. σύνοδος ἀποτελουμένη ἐξ 7 τοῦλάχιστον μητροπολιτῶν, συμπληρουμένη δὲ μέχρις 7 δι' ἐνὸς ἀρχιερέως τῶν πατριαρχείων Κιπόμεας, Ἀντιοχείας, 'Ιεροσολύμων, καὶ τῶν ἐγγύς αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν Κύπρου καὶ Ἑλλάδος, θὰ ἐκλέξῃ διὰ πλειοψηφίας τοῦ σώματος μεταξὺ τῶν 3 ὑποψηφίων τὸν μέλλοντα πατριάρχην, τῶν μελῶν αὐτῆς ψηφίζοντων μυστικῶς τὸν ἕνα τὸν τριῶν διὰ ψήφου εἰς κάλπην ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης. Ἐπὶ ἰσοψηφίας τίθεται κλήρος. Κατὰ τὴν ἐκλογικὴν ἐνέργειαν ταύτην αἱ θύραι τοῦ ναοῦ θὰ ἦνε κλεισταὶ ἐν τὸς αὐτοῦ θὰ εὐρίσκωνται μόνον τὰ μέλη τῆς συνελεύσεως, ὁ κλήρος, οἱ ὑπηρετοὶ τοῦ ναοῦ καὶ οἱ πατριαρχικοὶ κλητήρες. Ἡ διάταξις περὶ ἐκλογῆς πατριάρχου 'Αλεξανδρείας νομοθετεῖται «μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ ἦνε σύμφωνος ἢ νὰ μὴ ἀντιβαίῃ πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνες τῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων. Ἐάν ἔρα ἐν τῇ πράξει προκύβῃ τις ἀντινομία, τὸ κῆρος ἀνήκει εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνες νοουμένους κατὰ τὰς ἐγκύρους αὐτῶν ἐρμηνείας». Φυλάττεται τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας νὰ περιβάλλῃ διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τὸν ἐκλεγέντα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἡ καθολικὴ «Tablet» τοῦ Λονδίνου ἀναγράφει ὅτι ὁ ὀρθόδοξος ρουμάνος ἱερεὺς 'Ιερρεμ. Cesan, περὶ οὗ ἐν καιρῷ εἶχόμεν γράφει τὰ δέοντα ἐν τῇ «'Εκκλησίᾳ», ἐξακολουθεῖ τὴν ἀρθρογραφίαν του ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν «ἀποσχισθέντων» ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν μετὰ τῆς Ρωμαϊκῆς 'Εκκλησίας.

ΡΩΜΑ-ΓΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ καθολικὴ ἐφημερίς «La Croix» πληροφορεῖται ἐκ Συρίας ὅτι σημειοῦται ἀθρόα προσέλευσις ὀρθοδόξων εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Ἦδη 600 άτομα δυσχερῶσθη—ὡς λέγει—διὰ τὰς πρό τιμων ἐτῶν ἀναφύσεως ἐξιδας περὶ τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα Ἀντιοχείας προσήλθον εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, ἢ κίνησις δ' αὕτη—κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας—αὐξάνεται ὁλονέν, τόσον, ὥστε ἐγένετο ἀνάγκη νὰ συσταθῇ ἐιδικὴ ἐπὶ τῶν ἐξομώσεων τούτων ἐπιτροπὴ ὑπὸ προστάτην τὸν ἁγ. Ἰωάννην Δαμασκηνὸν πρὸς διακανονισμόν τοῦ «ρεύματος» τούτου.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐπειδὴ καὶ πάλιν ὁ κ. Κουτρέλης καὶ ὁ κ. Γιαννακόπουλος, πρόεδρος τῶν «Ζηλωτῶν», ἐπανέλαβον διὰ τοῦ τύπου τὰς ἐώλους συκοφαντίας διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν καταδικασθεισῶν ὑπὸ τῆς 'Εκκλησίας ἀντιθρησκευτικῶν ἰδεῶν τῶν περὶ τὸν «'Εκπαιδευτικὸν Ὀμιλον», ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐξῆς ἐπισήμου δηλώσεως, διὰ τοῦ τύπου, τῇ 21 λήγοντος, πρὸς διαφώτισιν τῶν τυχόν ἀγνοούντων τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐν ταῖς συνεδρίαις τῆς 11ης, 13ης καὶ 16ης Δεκεμβρίου 1929, ἐξετάσασα τὴν ὑπόθεσιν Γληγοῦ καὶ Δελμούζου, ἀπεφάνθη περὶ αὐτῆς ὀριστικῶς, καταδικάσασα ὁμοφώνως καὶ συμφώνως πρὸς τὴν πράξιν τῆς ἀρχαίας 'Εκκλησίας τὰς ἀντιθρησκευτικὰς ἰδέας τῶν περὶ τὸν «'Εκπαιδευτικὸν Ὀμιλον», ἐξέδωκε

δὲ καὶ σχετικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τὸν ἐλληνικὸν λαόν. Δημοσιεύθεισαν πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, ὡς αὕτη τελικῶς ἐνεκρίθη καὶ ἔνευ οὐδεμιᾶς μετὰ τὴν ἐγκρίσιν μεταβολῆς, εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς 'Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον καὶ εἰς ἰδιαιτέρων φυλλάδιον. Ἡ Ἱεραρχία δὲν ἐξέδωκε προσωπικὸν ἀφορισμὸν ἢ ἀνάθεμα. Ἡ δ' ἐκπροσωπούσα αὐτὴν Ἱερὰ Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν δικαστικῇ συνεδρίᾳ τῆς 11ης Μαΐου 1931, διασκεφάμενη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, μετὰ ἐμπεριστατωμένην εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κασανδρείας, ἀπεφάνθη ὅτι θεωρεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱεραρχίας ἐν καταδίκῃ τῶν ἀντιθρησκευτικῶν ἰδεῶν τῶν περὶ Γληγὸν καὶ Δελμούζου ὡς τερματίζουσαν ὀριστικῶς τὸ ζήτημα, καλῶς γενομένην καὶ ισχύουσαν. Ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἡ Ἱεραρχία ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1931, λαβοῦσα καὶ πάλιν ἀφορισμὸν, ἀπεφάνθη ὡσαύτως ὅτι θεωρεῖ λήξαν τὴν δίκην Γληγοῦ καὶ Δελμούζου. Οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα, τὰ δὲ διαδιδόμενα, εἴτε περὶ ἐκδόσεως προσωπικοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἀναθέματος, εἴτε περὶ παραποιήσεως τῶν πρακτικῶν καὶ παραλείψεως ὀνομάτων μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἐγκρίσιν τῆς ἐγκύκλιου τῆς Ἱεραρχίας, εἶνε ἀβάσιμα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν καὶ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, ὡς ἐπανεληγμένως καὶ ἐπισήμως ἐδηλώθη ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ι. Μητρόπολις Ἱερισσοῦ καὶ Ἀρδαμερίου

Ἐπὶ τῆς Ἱεραρχίας Ἱερισσοῦ καὶ Ἀρδαμερίου πρὸς πλήρωσιν 1) Γοματίου 2) Ὀλυμπίου 3) Μουδίου 3) Νέας Μαδίτου 5) Πύργου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἱερισσοῦ καὶ 1) Περιστερωῶνος 2) Γεροπλάτανου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀρδαμερίου. Καλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσιν μίαν τῶν θέσεων τούτων ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 83 τοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ ἵνα κηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὰς θέσεις ταύτας. Ἐν Ἀρναίᾳ 20 Ἰουνίου 1934. † Ὁ Ἱερισσοῦ Σοκράτης.

'Ι. Μητρόπολις Σπάρτης

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1085 προκηρύξεως αὐτῆς συνφθὰ τῷ ἄρθρῳ 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 5439 καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 29ης Ἰουλίου 1934 ὑποβάλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς ἐνέργειαν ἐκλογῆς Ἐφημερίου διὰ τὴν κηρευουσαν θέσιν τοιοῦτου ἐν τῷ χωρίῳ Λαγίου τοῦ τέως Δήμου Κροκεῶν. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 25 Ἰουνίου 1934.

† Ὁ Σπάρτης Γερμανός.

'Ι. Μητρόπολις Χίου.

Καλοῦμεν πάντας τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5439 ἄρθρον 81 ὀριζόμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Παναγίας Παχυᾶς τοῦ Δήμου Χίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5439 ἄρθρον 83 προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ. Ἐν Χίῳ τῇ 18 Ἰουνίου 1934. † Ὁ Χίου Ἰωακείμ.

'Ι. Μητρόπολις Κίτρους.

Χηρευούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Προφήτου Ἡλιοῦ συνοικισμοῦ Μπάνης Κίτρους προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου αὐτῆς ὅπως συνφθὰ τῷ ἄρθρῳ 82 τοῦ Νόμου 5439 περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν ἐφημερίων κ. λ. π. ὑποβάλωσιν ἡμῖν μέχρι τῆς 30 Ἰουλίου τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ ἰδίου Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ τῶν, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν, ὡς ὑποψηφίων τακτικῶν ἐφημερίων συνοικισμοῦ Μπάνης χωρίου Κίτρους. Ἐν Κατερίνῃ τῇ 21 Ἰουνίου 1934. † Ὁ Κίτρους Κωνσταντῖνος.

Τύποις «Φοίνικος», ἡδὸς Σταδίου 44, Ἀθήναι